

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ, ЗДОРОВ'Я І ТУРИЗМУ
КАФЕДРА ТУРИЗМУ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ

Декан факультету фізичного виховання,
здоров'я та туризму
Макецька Н.В.
(ініціали та прізвище)
09 2023 р.

МЕНЕДЖМЕНТ ТУРИЗМУ
(назва навчальної дисципліни)
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалаврів
(назва освітнього ступеня)
очної (денної) та заочної (дистанційної) форм здобуття освіти
спеціальності 242 Туризм
(шифр, назва спеціальності)
освітньо-професійна програма «Туризм»
(назва)

Укладач: Маковецька Н.В., д.пед.н., професор, завідувачка кафедри туризму та готельно-ресторанної справи

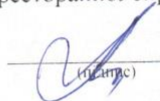
(ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри туризму та готельно-ресторанної справи

Ухвалено науково-методичною радою
факультету фізичного виховання, здоров'я і туризму

Протокол №1 від "29" серпня 2023 р.
Завідувач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи

Протокол № 1 від "31" серпня 2023 р.
Голова науково-методичної ради
факультету фізичного виховання, здоров'я і туризму

 (ініціали, прізвище)
Н.В. Маковецька
(ініціали, прізвище)

 (ініціали, прізвище)

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

 (ініціали, прізвище)
Н.В. Маковецька
(ініціали, прізвище)

2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань 24 сфера обслуговування (шифр і назва)	Кількість кредитів – 3	Обов'язкова	
		Цикл професійної підготовки освітньої програми	
Спеціальність 242 туризм (шифр і назва)	Загальна кількість годин – 90 год.	Семестр:	
		7-й	7-й
Освітньо-професійна програма Туризм (назва)	Змістових модулів – 4	Лекції	
		20 год.	6 год.
Рівень вищої освіти: бакалаврський	Кількість поточних контрольних заходів – 8	Практичні заняття	
		20 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		50 год.	80 год.
		Вид підсумкового семестрового контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Менеджмент туризму» є ознайомлення студентів з теоретичними положеннями щодо організації туристичного бізнесу, особливостями функціонування підприємств туристичної галузі та управління ними; формуванні практичних навичок використання цих знань для прийняття управлінських рішень щодо функціонування підприємств туристичної сфери, підвищення ефективності їх діяльності.

Основні **завдання** вивчення дисципліни «Менеджмент туризму»:

- вивчення основних понять менеджменту в туризмі;
- надання знань про системний підхід до менеджменту туристичного підприємства;
- вивчення функцій менеджменту;
- формування вмінь розробляти організаційні структури, здійснювати поточне та стратегічне планування;
- формування вміння оцінювати ефективність менеджменту в туризмі;
- формування управлінських навичок діяльності у готельно-ресторанному, курортному та туристичному сервісі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання та компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
<p>Результати навчання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки. 2. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна). 3. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів. 4. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності. 5. Володіти інструментарієм оцінювання економічної ефективності ресурсного потенціалу туристичних підприємств. <p>Компетентності:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій. 2. Здатність планувати та управляти часом. 3. Здатність працювати в команді та автономно. 4. Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем. 5. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал. 6. Здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації. 7. Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організувати споживання туристичного продукту. 	<p>Лекційні заняття, практичні заняття, самостійна творча робота, індивідуальна робота, інтерактивні вправи, рольові ігри, тестування, контрольні роботи, опитування, вікторини</p>

Міждисциплінарні зв'язки. Навчальна дисципліна «Менеджмент туризму» має тісний зв'язок з такими дисциплінами: «Маркетинг туризму»,

«Організація транспортних послуг», «Організація готельного господарства», «Організація ресторанного господарства», «Організація екскурсійних послуг» тощо.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Менеджмент туризму: сутність, основні підходи.

Суб'єкт та об'єкт управління, їх характеристика, взаємозв'язок і взаємодія. Формування і розвиток науки про управління: зародження науки про управління, еволюція наукових шкіл менеджменту. Принципи, рівні, цілі, завдання менеджменту. Поняття процесу управління. Функції менеджменту як виду управлінської діяльності: поняття функцій менеджменту, класифікація функцій менеджменту. Сутність і класифікація методів менеджменту: види управлінських рішень. Основні підходи до прийняття рішень. Процес прийняття рішень. Методи прийняття рішень. Організація та контроль виконання рішень. Типологія стилів керівництва.

Змістовий модуль 2. Туризм як об'єкт управління.

Ринок туристських послуг: характеристика і учасники. Суб'єкти туристського ринку: туристські підприємства: туроператори і турагенти. Система і структура управління туризмом.

Змістовий модуль 3. Планування, організація, координація, мотивація і контроль як функції менеджменту.

Поняття «планування». Його місце серед функцій управління. Методи розробки планів. Організація як об'єкт управління. Сутність організації. Формальні й неформальні організації. Види організацій. Характеристики організацій. Внутрішні складові організації та їх взаємозв'язок. Моделі організацій як об'єктів управління. Теорії мотивації персоналу. Менеджмент мотивації персоналу. Методи й інструменти мотивації персоналу. Функція контролю. Зміст, види, принципи та процес здійснення контролю. Роль людського фактору в управлінні туристським підприємством. Критерії добору працівників підприємств туристської індустрії. Ефективна кадрова політика: принципи побудування, цілі та завдання. Розвиток кадрового потенціалу. Ефективність управління персоналом.

Змістовий модуль 4. Управління збутом туристського продукту.

Основні форми роботи туристських підприємств з організації збуту туристського продукту. Характеристика основних форм продажу туристського продукту. Особливості управління збутом туристського продукту.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні години					Самостійна робота		Система накопичення балів		
		Усього годин	Лекційні заняття		Практичні заняття		о/дф	з/дист	Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
			о/дф	з/дист	о/дф	з/дист					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	15	7	5	2	4	1	15	20			15
2	15	7	5	2	4	1	15	20			15
3	15	7	5	1	8	1	15	20			15

4	15	7	5	1	4	1	15	20			15
Усього за змістові модулі	60	42	20	6	20	4	60	80			60
Підсумковий семестровий контроль екзамен	30						30	30			40
Загалом	40/10					50/80			100		

5. Темі лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2	3	4
1	Формування і розвиток науки про управління: зародження науки про управління, еволюція наукових шкіл менеджменту.	2	
1	Функції менеджменту як виду управлінської діяльності: поняття функцій менеджменту, класифікація функцій менеджменту.	2	
1	Суть і види управлінських рішень.	2	
2	Ринок туристських послуг: характеристика і учасники.	2	
2	Система і структура управління туризмом.	2	
3	Поняття «планування». Його місце серед функцій управління.	2	
3	Організація як об'єкт управління. Менеджмент мотивації персоналу.	2	
3	Функція контролю. Роль людського фактору в управлінні туристським підприємством.	2	
4	Основні форми роботи туристських підприємств з організації збуту туристського продукту.	2	
4	Особливості управління збутом туристського продукту.	2	
Разом		20	6

6. Темі практичних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2	3	4
1	Типологія стилів керівництва.	4	
2	Суб'єкти туристського ринку: туристські підприємства: туроператори і турагенти.	4	
3	Методи розробки планів. Моделі організацій як об'єктів управління.	4	

3	Методи й інструменти мотивації персоналу. Зміст, види, принципи та процес здійснення контролю. Розвиток кадрового потенціалу.	4	
4	Характеристика основних форм продажу туристського продукту.	4	
Разом		20	4

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Практичне завдання (2 завдання: інтерактивна вправа, письмова контрольна робота)	Виконання письмового завдання на практичних заняттях – відповіді на 4 питання. Проведення інтерактивної вправи «Інтерв'ю» на практичних заняттях.	Письмова контрольна робота – по 2 бали за кожне питання (8 балів). Інтерактивна вправа – 7 балів	
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	2			15
2	Практичне завдання (2 завдання: вікторина, інтерактивна вправа)	Усне опитування-вікторина на практичних заняттях – відповіді на 4 запитання. Проведення інтерактивної вправи «Розв'язання проблемної ситуації шляхом «Поступової кооперації»».	Вікторина – по 2 бали за кожне питання (8 балів). Інтерактивна вправа – 7 балів	
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	2			15
3	Самостійне завдання (2 завдання: тестування, презентація)	Виконання тестів на практичних заняттях – відповіді на 4 запитання тесту. Представлення самостійно розробленої презентації за наданою тематикою на практичних заняттях.	Тестування – по 2 бали за кожне питання (8 балів). Презентація – 7 балів	
Усього за ЗМ 3 контр. заходів	2			15
4	Практичне завдання (2 завдання: інтерактивна вправа, письмова контрольна робота)	Виконання письмового завдання на практичних заняттях – відповіді на 4 питання.	Письмова контрольна робота – по 2 бали за кожне питання (8	

		Проведення інтерактивної вправи «Менеджер туристичного підприємства» на практичних заняттях.	балів). Інтерактивна вправа – 7 балів	
Усього за ЗМ 4 контр. заходів	2			15
Усього за змістові модулі контр. заходів	8			60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Екзамен	Індивідуальне завдання	Виконання індивідуального завдання із заданої теми, презентаційний (графічний, наочний) матеріал, аудіо- та відеоматеріал, знання дослідженого матеріалу та здатність самостійно проаналізувати та ґрунтовно схарактеризувати матеріал дослідження.	Індивідуальне завдання – максимально 20 балів.	20
	Контрольне завдання	Відповідь на 5 запитань письмово.	Контрольні питання – по 4 бали за кожне питання.	20
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

8. Рекомендована література

Основна:

1. Білоусов О.М. Менеджмент туристичної галузі: підручник /О.М. Білоусов, О.Є. Лугінін, О.С. Морозова, Л.В. Соколова. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2017. 580 с.
2. Дяченко Л. П. Економіка туристичного бізнесу : навч. посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 224 с.
3. Менеджмент туризму: навчальний посібник /Л.Б. Андренко, О.М. Кравець, І.М. Писаревський. Х. : ХНУМГ, 2014. 402 с.
4. Менеджмент туристичної індустрії: підручник /В.П. Руденко, В.Я. Вацеба, В.М. Підгірна, В.Н. Цепенда та ін. Чернівці: Чернівецький національний університет, 2019. 440 с.

5. Міжнародний туризм : навчальний посібник /Т.В. Баждарнік, Л.В. Савош та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 312 с.
6. Проблеми географії та менеджменту туризму : монографія / В.Г.Явкін, В.П. Руденко, О.Д. Король. Чернівці : Рута. 260 с.
7. Смирнов І. Г. Логістика туризму : навч. посіб. Київ : Знання, 2009. 444 с.
8. Смирнов І.Г. Міжнародний туристичний бізнес: навчально-методичний посібник. І.-Франківськ: Галицька академія, 2009. 154 с.

Додаткова:

1. Антонюк К. В. Функціональна диверсифікація міжнародного туристичного ринку. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Економічні науки*. 2014. Вип. 4. С. 5-9.
2. Грянило А. В. Міжнародний туризм: проблеми та перспективи розвитку в Україні. *Макроекономічні проблеми соціально-економічного розвитку України. Фінансовий простір*. 2013. № 4 (12). С. 144-148.
3. Захарова С. Г. Державне регулювання інфраструктури туризму в Україні. *Держава та регіони*. Запоріжжя. 2009. Вип. 1. С. 64-69.
4. Кравчук І. Державне регулювання розвитку туризму: зарубіжний досвід та перспективи впровадження. *Вісник Львівського національного університету. Міжнародні відносини*. 2008. Вип. 24. С. 134-141.
5. Монастирський В. Державне регулювання туристичної діяльності в Україні. *Вісник Львівського університету. Серія географічна*. 2013. Вип. 43. Ч. 2. С. 249-254.
6. Ніколаєв К. Д. Екологізація та розвиток сільського зеленого туризму в Україні : монографія. Київ : Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2016. 153 с.
7. Опанасюк Н. А. Організаційно-правові засади розвитку внутрішнього туризму в Україні. *Вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського*. 2014. Вип. 2. С. 848-853.

Інформаційні джерела

1. Закон України «Про туризм» (зі змінами №324/95-ВР від 15.09.1995 редакція від 16.10.2020). URL: https://urst.com.ua/act/pro_turyzm (дата звернення 26.08.2021)
2. Ван Юйгуан Сучасний стан менеджменту в туризмі та шляхи його вдосконалення. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/yujguan.htm (дата звернення 25.08.2021)
3. Ветрова Н. М. Підходи до екологізації стратегічного управління розвитком рекреаційного регіону. URL:http://tourlib.net/statti_ukr/vetrova.htm (дата звернення 26.08.2021)
4. Дишловий І. М. Стратегії розвитку регіонів рекреаційно-туристичної спеціалізації. URL : http://tourlib.net/statti_ukr/dyshlovyj.htm (дата звернення 28.08.2021)
5. Шелеметьева Т.В. Систематизація принципів управління розвитком туризму в умовах трансформації національної економіки URL : <http://www.venu-journal.org/download/2018/2/30-Shelemetieva.pdf> (дата звернення 29.08.2021)